

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Tălcuirea „fericirilor”.

VII. Fericiti sunt cei asupriți pentru dreptate.

În Paris trăia înainte cu câțiva ani un artist, care lucra la statua „adevărului”. Voia se înfățișeze adevărul în chipul unei femei, astfel, ca din trăsăturile curate și transparente ale ei se fie recunoscut adevărul, și astfel, ca privitorul, uitându-se la ea, se simtă cum i se face inima mai curată și mai liberă, iar sufletul mai luminos.

Mult a lucrat artistul la opera sa. A modelat-o, dar nu i-a plăcut. A spart-o și a modelat-o de nou. I s-au făcut comande prețioase, dar el le-a refuzat pe toate și s-a dedicat cu totul muncii sale, ideii sale. Nu știa, nu simțea, nu se cuțeta la nimica, decât numai la „adevărul” său. Și de dragul adevărului, uitase și de sine însuși. Locuia undeva într-o mansardă, și mânca numai atunci, când era rău de foame. Lemne nu avea, ca să-și încălzească soba. În sfârșit opera sa era terminată. I-a succedat artistului se-și intrușeze ideea în lut și se-i dea forma dorită. Via se prezenta adevărul în fața artistului și în ireproșabilă curățenie și frumusețe. Artistul era foarte mulțumit. Munca, cu a cărei sevărie îl încredințase Dumnezeu, era efectuată...

Și abia acum își aduse aminte artistul, că el nu eșise de câteva zile din camera sa, că soba sa de mult nu mai fusese încălzită, cu toate că era foarte mare pe afară. Și era târziu noaptea, nu se mai putea duce se cumpere lemne ori carbuni. Trebuia se remănă în frig până dimineața. Dar până atunci ar putea se înghețe lutul său, se primească crepături, și statua sa e pierdută! Își desbracă roci și învâluie în el figura rece, apoi o mai acopere și cu plapomă, iar el se culcă în pat de jumătate desbrăcat și fără a avea cu ce să se acopere.

Dimineața vin prietenii la el. Desvâlesc statua și rămân frapați și sguduți de efectul ei. Artistul însă zăcea mort și fără suflare în pat. Înghețase de frig. Pe fața sa se vedea expresiunea desăvârșitei bucurii. N-a simțit de loc torturile frigului, care i-a pricinuit moartea, căci era plin de bucurie, știind că a creat „adevărul” și l-a asigurat bine în contra nimicirii!..

Când omul e preocupat de o idee, de o grijă mare, uită toate celelalte. Poate se fie vreme lungă fără mâncare și beaură, și nu simte nici o durere din lipsa lor. Sgârșitul, care tremură totdeauna când dă câte un ban, e în stare se moară de foame pe grămada de galbeni. În lupta pentru apărarea patriei soldatul nu simte durerile ranei de moarte. Dacă și mai vine în fire pe un moment, întreabă, luptându-se cu moartea, că cine a învins, și dacă i se spune că „ai nostri”, cu zimbet de mulțumire pe buze își dă ultima resufare.

Un mare învățat din vechime, Archimedes, ședea adânc în măsurările și socotelile sale, pe cari și le făcea în nisip, în oarele în cari se dădeau ultimele lupte de stradă în orașul său natal Siracusa, pentru a se decide asupra sorții patriei sale. Și când a intrat soldatul roman în camera sa, cu sabia plină de sânge în mână, și răstăit l-a întrebat se-și spună numele, — căci să dăduse poruncă aspră, ca Archimedes se fie cruțat, — el s-a indignat atât de tare pentru că soldatul i-a stricat cu picioarele desemnurile pe cari le făcuse în nisip, încât mânia i-a strigat: „Nu-mi încălca cercurile mele!” Pentru Archimedes era deci adevărul cunoștințelor sale mai scump decât viața!

De aceea, e ușor de înțeles, că și adevărul despre dreptatea lui Dumnezeu trebuie se fie pentru om ceva mai scump și mai sublim decât mulțumirea, bunăstarea și sănătatea, ba chiar mai de preț decât însăși viața. Evanghelia ne spune, că împărăția

ceriurilor e ca și negustorul ce căuta mărghele scumpe, și când a aflat una prețioasă, a vândut tot ce avea și a cumpărat-o.

Priviți la mormintele vechi creștinești ale martirilor. În ele zac corpurile celor zdrobiți în roate, sfâșiati de bestii selvatiche, spânzurați pe cruce ori arși pe rug, dar din mii de icoane sfinte de pe pereții acestor cripte vechi nu veți găsi una, din care să se poată constata fie și cea mai mică aparență a torturilor pe cari le-au avut în viață cei adormiți în domnul, ori a temerii de moarte. Pretutindenea vedem înfățișându-se: porumbi blânzi, păstori buni, mieluse, flori de crin, lezard de vie, spicuri coapte, etc. E evident deci, că torturile și moartea pentru adevărul evanghelic nu a spărat pe nime dintre creștini. Ei cunoșteau cuvântul lui Cristos, că împărăția lui Dumnezeu poate fi atinsă numai cu mari opintiri și cu mari jertfe, și de aceea și-au dat liniștiți viața proprie de cea jertfă, pentru că dreptatea dumnezeiească se asebiruitoare. Ei credeau cu toată tăria, că pot se fie omorâți, dar adevărul nu moare. Că pentru prețul fiecărei lacrimi ori strop de sudoare scurs în favorul împărăției cerești, primește intrare nouă în această împărăție. Că li se plătească însuși munca și suferința, și li-se dau puteri noi pentru muncă nouă și pentru jertfe noi, iarăși în folosul împărăției lui Dumnezeu între oameni!

Aceeași muncă, aceeași oboseală, aceeași jertfă se cere și acum dela fiecare muncitor în împărăția lui Dumnezeu, dela toți cei ce sevesc, ori vreau se servească adevărului divin pe pământ.

Adevărul și minciuna, binele și răul, pot se esiste tot atât de puțin împreună, ca lumina și întunecul, ghiata și flacăra. Una năuseste se nimicească pe cealaltă. Binele lucrează pe față, pe căi oneste. Nisuița sa e, ca priu cuvinte sincere și dela inimă venite, să lumi-

neze oamenii, să deștepte în om adevărul aminte, care a adormit, și să-l cheme să se închine dreptății dumnezeiești. Răul se nisuește, ca se inee orice început bun, orice idee nobilă, încă în germenul ei. Se folosește în acest sfârșit de toate mijloacele. Unde se poate, operează cu volnicie și învinge cu puterea. Unde nu merge cu puterea, se ia refugiul la șiretenie, la prefăcătorie, la înșelăciune. În cazul extrem se mulțamește și cu clevetirile murdare, cu calumnierea rușinoasă, cu glume ofensatoare, cu răs sarcastice și malițioase, cu batjocorire dură.

Aduceți-vă aminte de evanghelie. Abia se născuse mântuitorul, abia se coborâse adevărul dumnezeesc pe pământ, și răutatea a încercat prin Irod se nimicească adevărul încă în leagăn. Trec treizeci de ani. Isus se pregătește în post și rugăciune pentru opera sa de mântuire a omeniei, dar spiritul reuțății încearcă pe diferite căi, prin ispită și viclenie, să-l abată dela calea lui dumnezeu. Isus începe se învețe oamenii, și oamenii răd de el, numindu-l Belzebub. Spun despre el, că nu e Evreu, ci Samaritan, și că are pe demonul în sine. Așa e inevitabilă cale care duce la adevăr, la bine, la iubire și la tot ce stă în serviciul acestora ori lucrează în numele lor. Așa a fost, așa e și acum, și așa va fi probabil totdeauna. De aceea spunea Mântuitorul învățăcelilor sei: Precum au fost goniți (persecutați) prorocii, cari au fost înaintea voastră, așa mă gonesc pe mine și așa vă vor goni și pe voi!

Omul bolnav de ochi nu poate suporta lumina soarelui. Îl supără, când îi vin razele în ochi. Cei adânciți în somn greu nu vreau să fie deșteptați. Se mânia, se ceartă și lovesc în toate părțile, așa cum sunt, pe jumătate adormiți, pe jumătate trezi. Dar când arde în jurul lor, nu ne pasă de mânia celor ce dorm, ci ne dăm toate silințele

FOIȘOARĂ.

Serate de ale meserieșilor noștri.

Participanții ședinței literare a 8-a a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, ținută la 27 August n. c. au fost suprinși de un ce nou. Inventivul compactor Petru Ilieș adevărat a pregătit 2 table de tinichea albastră, pe care sunt aplicate litere din carton și pietriș (alb), obduse cu ulei. Prima poartă inscripția „Bine a-ți venit!” ear a 2-a „Dzeu Vă aducă iarăși!” Aceste table sunt ținute: prima deasupra treptelor, ce conduc în Reuniune, ear a 2-a în partea opusă, de așa, că se vede numai la scoborârea treptelor. Președintele Reuniunii, dl Tordășian, reîntors de curând din concediu, deși deprins cu fel de fel de surprize, ce-i fac meseriașii și în deosebi dl Ilieș, mulțamește acestuia pentru ideea ferocită de a afla mijlocul de binevedere perpetuă și de ai reînvia cu bine pe toți oaspeții noștri. Mulțamește mai departe v. prez. Poponea și tuturor membrilor din comitet, cari în absența sa au condus în mod esemplar și spre mulțumirea generală agendele Reuniunii și se oprește la modul demn cum Reuniunea s-a achitat față de mult regretatul naș al steagului și binefăcător al Reuniunii, de ră-

posatul episcop N. Popea. Ocupându-se în cele următoare de Sibiu. Săile acestuia cu prelat, armat cu P. S. Na împreună cu marele Andrei a purtat viu interes de cauza meserieșilor noștri și a dat întemeietorului primei Reuniuni de meseriești (din Sibiu), nemuritorului N. Cisteria tot sprijinul moral și material. Expunându-ne datele mai importante din viața lui Popea, dl Tordășian ne cetește testamentul lui, care ca și testamentul marelui Andrei e o carte de prețioase învățături pentru noi toți și mai ales pentru studențime și pentru clasa meserieșilor noștri. Prin testamentul său episcopul Popea lasă întreaga sa avere „câștigată cu economie și mare cruțare din modestele venituri, ce a avut” consistorului diecezan din Caransebeș, care să facă „Fundatiunea episcopului Nicolae Popea” spre scopuri bisericești, școlare și filantropice pentru toate timpurile. Din venitul averii sale, evaluată la un pătrar de milion cor., episcopul Popea a dispus ca 50% să se capitalizeze; 20% să se impartă ca stipendii la studenți de ambe sexe; 20% să se dea ajutoare la învățăcelii români ortodoksi, cu putere morală bună, dela orice meserie sau industrie, asemenea la sodali talentați cu putere morală bună, spre a se trimite în străinătate pe la fabrici și stabilimente mai mari, ca să se poată califica în specialitatea lor și în fine să se dea ajutoare

la sodali capabili, morali și cruțători, cari vor începe meserie ori industrie de sine stătătoare, ear 10% le-a lăsat pentru scopuri bisericești. Când capitalul fundațional va ajunge la suma îndoită se vor capitaliza numai 25%, ear celelalte 75% se vor împărți, observând raportul indicat mai sus. Singur prin acest testament al său, episcopul Popea și-a câștigat nemurirea și și-a ridicat altar de recunoștință neperitoare în inimile noastre și în ale generațiilor viitoare. Reuniunea noastră, zice dl Tordășian, care s-a mândrit al fi avut pe Popea de la întemeierea ei, se va îngriji ca numele lui pomenit să fie cu vrednicie din veac în veac!

Intrați în programul seratei, notarul Duca cetește sumarele ședințelor administrative, din cari între altele, cu bucurie am aflat, că mai mulți sodali de ai noștri aflați în Berlin, au înființat acolo încă în 1907 „Societatea meserieșilor rom. din Berlin”. Un cor improvisat, condus de zelosul solist I. Stanciu, ne-a delectat cu compoziția „Pe al nostru steag”; librarul Radu Barcianu într-un tractat scurt, dar bine compus ne-a înfățișat date din viața și activitatea poetului Coșbuc, din care a cettit cu pricepere mai multe poezii. Soda-lul lăcătuș G. Munthiu ne-a cântat mai multe doine cu multă căldură și mult simț; sod. croitor Ios. Răcianu, a produs mult și nesfârșit haz cu „doina”, parodie

din popor după Eminescu de Brebenel; asemenea a plăcut învățăcelul lăcătuș Ioachim Socu (maturizant) cu anecdota „Tatăl nostru” de Speranță; Tr. Moga a dat noue dovezi de deprinderea cu arcușul; R. Barcianu, predând bucata „Analiza” a proclama, prezând Cântările solo ale dl. I. Stanciu și Ascaniu Crișanu, ne-au ridicat în sfere mai înalte, ear dl învățător Oct. Simtion, cunoscut bun pianist și conducător de coruri, a făcut bună impresie asupra auditorului cu câteva expuneri din teoria muzicii și la fine cu mai multe arii, executate la pian.

La fine s-au distribuit între participanți, ca de regulă, mai multe cărți de folositoare, ear dl Tordășian, mulțumind tuturor, invită la ședința din 24 Septembrie n. c.

„Învățătorul”.

Vorbe înțelepte.

Cel ce a dat dovadă, că patimile sale sunt mai puternice decât înțelepciunea minții sale, este condamnat și silit se supoarte imputarea, că nu înțelepciunea și virtuțile îi conduc viața, ci patimile, pe cari înțelepciunea sa nu poate să le țină în frâu.

se-i deșteptăm, chiar și dacă ne a-lungă și ne lovesc. Fie că primește copilul de bună voe, ori între strigăte, grimase și lacrimi, medicamentul vindecător, care la gust e atât de amar, dar în eficacitatea sa atât de folositor, — medicul nu va înceta a-i-l îmbia și a căuta să-l iee. Tot așa trebuie se procedăm și în viață, în lupta purtată cu răutatea. Nu trebuie să se lase nime confundat în urma pașilor ei atât de dușmănoase.

Calea vieții e plină de spinii înțepători ai nedreptății și ai minciunei.

Reutatea omenească, depravarea și necredința în Dumnezeu a închis calea spre Dumnezeu, ca o pădure seculară, cu tufșuri cari nu pot fi străbătute, calea spre iubirea și adevărul divin, spre împărăția lui Dumnezeu pe pământ! E de urgentă necesitate, ca se tăiem cale nouă în pădurea aceasta deasă, cale care se ducă la adevărul divin, se tăiem și se dăm la o parte spinii și tufșurile.

Dar firește, că fără muncă grea și fără oboseală nu se poate face lucrul acesta. Câte o creangă ne va lovi în față, alta ne va rumpe hainele, iar spinii au se ne între adânc în mâni.

Când se arată necesitatea, în vreme de războiu, ca prin atac înversunat să se iee dela dușman înțărirea în care stă ascuns, apărât de șanțuri și de ziduri înalte: cad primele rânduri de soldați ca spi-cele tăiate de grâu, răniți de moarte, ori omorâți. Dar pentru aceea, rândurile celelalte trec peste corpurile lor ca pe niște trepte și ajung la fortăreață, o iau în stăpânire și nimicesc puterea dușmanului.

Și pe pământ e un războiu continuu, purtat între bine și rău, și noi, învățăceii lui Cristos, mântuitorii lumii, suntem chemați, ca sub conducerea cerului și în numele triumfului ce are să-l raporteze dreptatea divină, se purtăm acest războiu cu răutatea și cu minciuna. De aceea, să nu ne temem de oboseală, de rane, de mutilare. Să nu ne temem de batjocură și de calumnia răutății.

Dacă vrem se urcăm un deal priporos, nu vom putea scăpa, se nu luncăm, să nu cădem, să nu ne vătămăm.

Se poate, că se desprinde câte o piatră tocmai de sus și se rostogolește spre noi, lovindune rău. Toate se pot întâmpla, dar frica să nu ne împedice în intențiunile noastre.

Prindeți-vă numai bine cu mâ-nile de orice rădăcină, de orice tufiș, de orice fir de earbă, și veți vedea, că mergeți în sus, tot mai în sus, spre soare, spre lumină, spre lărgămintea liberă a lui Dumnezeu, de unde apoi, aflându-vă pe culmea adevărului divin, puteți se strigați celor de jos: „Desfaceți-vă din brațele josniciei, întunecului, negurei, eșii din norii cei grei și întunecați și ridicativi și voi în sus, căci aici sunteți mai aproape de ceriu, aici e aerul mai curat, pieptul răsuflă mai ușor și mai liber, aici îi este omului mai ușoară inima. Fericiți sunteți deci voi, cei persecutați acolo jos unde vă aflați, voi, cari pentru năsuințele voastre de a vă ridica sunteți batjocoriți și asupriți, și pe toate căile defăimați cu nedreptate, pentru adevărul propovăduit de Cristos.

Fiți însă veseli, bucurativi și vă mângăiați, că tot așa au fost persecutați și prorocii, cari au fost înaintea voastră. Fericiți cei asupriți pentru dreptate, că a acelora este împărăția cerurilor!

Originea, vechimea și dezvoltarea bisericii creștine la Români, până în veacul al XVI-lea.

Prelegeri din istoria bisericii românești, de prof. N. Dobrescu.

Rezum. de Gh. Tulbure.

VI.

Intreagă organizațiunea bisericii românești până prin veacul al XIII-lea, așa cum reiese din cele desfășurate până aici, nu putea să fie decât primitivă, câtă vreme poporul românesc nu avea încă o proprie organizațiune politică. La începutul veacului al XIV-lea, după ce Voievozii români dela Argeș și Jiu se unesc, biruesc pe regele unguresc Carol Robert și se declară independenți, se pune temelia unui principat al Românilor.

Având acum o organizațiune politică națională, alcătuită cu dela sine putere, grija cea dintâi a Voievozilor români era, să pună și temelia unei organizații bisericești, care să fie canonică și recunoscută astfel și de patriarhia din Constantinopol. E probabil, că chiar Vodă Basarab a făcut primii pași pentru organizarea bisericii sale, deși măturile istorice ne lipsesc. Despre fiul său, Nicolae Alexandru, știm însă, că a lucrat în scopul acestei organizații. Neputându-se adresa pentru ajutor regelui ungar Ludovic cel Mare, care era însuși un apostol al catolicismului, privirea lui s'a îndreptat dincolo de Dunăre, unde statul sârcesc începuse a se întări, după ce Bulgarii fură bătuti pe la a. 1330, iar biserica bulgară slăbită de diferite secte religioase, ca bogomilismul și adamitismul.

Patriarhia de Ohrida încă pierduse mult din puterea și teritoriul de odinioară. Numai Sărbii înfățișau o oarecare putere politică și bisericească, după ce metropolitul lor îl ridicaseră la rangul de patriarh. Scaunul din Constantinopol însă nu arecunoscut de legală această patriarhie și a aruncat anatema asupra ei.

Domnul Alexandru deci, în năzuințele sale, nu se putea pune în legătură cu o patriarhie afurisită, ci vrând nevrând trebuia să se adreseze la scaunul patriarhal din Constantinopol. În arhiva patriarhală din Constantinopol ni s'au păstrat scrisorile cari s'au schimbat între dl. Alexandru și patriarhul grecesc și toate tomnelile, pe lângă cari patriarhul s'a învoit a da Românilor un metropolit. Acest metropolit s'a și dat la a. 1359, în persoana lui Iachint, mitropolitul Viciniei, pe care patriarhul din Constantinopol l'a recunoscut de metropolit al Țării-Românești, cu condițiunea, ca toți următorii lui să nu-și poată ocupa scaunul fără binecuvântare prealabilă dela Constantinopol.

În chipul acesta se întemeiază cea dintâi și cea mai veche mitropolie românească numită a Ungro-Vlahiei. Nu putem ști cu siguranță, care a fost reședința dela început a acestei mitropolii. Foarte probabil, că va fi fost la Argeș, vechea capitală a Țării Românești. Pe vremea lui Neagoe Basarab, capitala țării fiind Târgoviște, mitropolia încă își strămută reședința acolo, până când, în suta a XVII-a, amândouă scaunele trec la București.

După metropolitul Iachint, a urmat o serie de metropoliți, pe cari îi cunoaștem mai mult după nume, decât după fapte. Atâta știm, că erau aleși mai cu seamă greci — neavând noi încă ocler superior —, cari petreceau mai mult dela Constantinopol, decât acasă, între credincioși. Mircea cel bătrân se vede constrâns să le interzică aceste voiajuri de plăcere și totodată se ia măsuri, ca să fie numiți metropoliți Români de origine, iar nu Greci. Din așa numitul diptich, aflăm, că după Iachint au urmat doi Haritonii, unul Teodor și unul Atanasie. De alții nu știm, până în jumătatea a 2-a a veacului XV-lea, când metropoliții încep a fi aleși dintre egumenii mănăstirilor noastre, cu deosebire dela Cozia. Astfel a fost aleși Iosif și Macarie, cari au primit scaun în Divanul domnesc și au fost însărcinați chiar cu însemnate afaceri diplomatice.

Pela s. 1370 găsim, că s'a înființat și o a doua mitropolie românească, în părțile Severinului. Mitropolia aceasta a rezultat din neînțelegerea dintre Domn și mitropolitul Iachint.

Domnul, nemulțumit cu metropolitul, cere patriarhului din Constantinopol să-l delăture și să numească altul. Patriarhul însă nu-l destitue pe Iachint, dar ca să împacă cumva și pe domnul, numește pe un anumit Antim de metropolit și-l așează în părțile Severinului, unde — spune de-cisul patriarhal — se simțea trebuința mare de o metropolie (?). După ce Banatul e ocupat de Unguri și în Severin este așezat un episcop catolic, metropolitul român fuge de acolo și după ce rătăcește dela câteva mănăstiri, sub domnia lui

Radu cel Mare se așează ca episcop la Râmnic. Episcopia Râmnicului este deci continuarea metropoliei de Severin. Nu peste mult timp, patriarhul Constantinopolului Nifon, detronat de Turci, se refugiază în țările românești și începe a lucra la organizarea bisericii, înființând pe lângă episcopia de Râmnic și pe cea din Buzău. Mai târziu la a. 1793, s'a întemeiat și episcopia dela Argeș, într'un chip mai mult întâmplător.

Acestea ar fi începuturile de adevărată organizare a bisericii din Țara Românească, sau principatul Munteniei.

De remarcat este încă faptul, că deja dela începutul veacului al XV-lea metropolitul român din Muntenia era înzestrat de patriarh cu iurisdicțiune și peste ținuturile românești de dincoace de Carpați, aflătoare în stăpânirea domnului Țării Românești. Iurisdicțiunea aceasta s'a estins mai ales asupra Banatului Severinului, asupra Făgărașului și Amnașului și ea se face evidentă din titlul de „Esarch al Plaiurilor și al întregii Ungarii“, care l-a avut metropolitul Munteniei până la sfârșitul veacului al XVII-lea, când o parte a Românilor din Ungaria s'a unit cu biserica catolică.

Pela a. 1360 se întemeiază, prin boierul din Maramurăș Bogdan, principatul independent al Moldovei, cu reședința în Baia. Feciorul lui Bogdan, Lațcu, după ce întinde hotarele țării, alungând pe Țării spre Rusia, face și pașii de lipsă pentru a organiza biserica din Moldova, nu însă după cum cerea credința și tradițiunea religioasă a poporului moldovean.

Nu s'a îngrijit adecă să întemeieze o episcopie română-ortodoxă, ci pentru a-și menține independența țării față de vecinii Unguri și Poloni, înființează o episcopie catolică la Siret, supusă metropoliei de Halici.

În loc de roade, pașii lui Lațcu au adus însă pagubă țării și bisericii moldovene, căci episcopii catolici dela Siret erau adevărați spioni ai regelui polon, care știa tot ce face Domnul român. Următorul său în scaun, George Coreatovici, (Jugr-Vodă, un Litvan ortodox, pare a se fi îngrijit mai bine de organizarea bisericii moldovene, deși nu avem date istorice, cari să confirme ostenele lui. Deoarece însă venirea sa pe tronul Moldovei înseamnă o reacțiune a ortodoxismului, e mai probabilă părerea acelora, cari susțin, că dânsul a întemeiat metropolia Moldovei, față de alții, cari o atribue lui Petru Mușat de mai târziu. Nu numai faptul, că Coreatovici e adus ca patron al ortodoxiei, față de catolici, ci însuși spiritul timpului încă cerea dela dânsul, ca după organizarea politică să se îngrijească imediat de cea bisericească, ceea ce Coreatovici va fi și făcut. Câteva documente istorice — între cari actele patriarhiei din Constantinopol — încă pomeneau, dela sfârșitul veacului al XIV-lea, de metropolia Moldovei-Vlahiei și de un metropolit al Moldovei, iar cronicarii Urechie pune înființarea acestei metropolii între anii 1373—1377.

După toate semnele deci pe vremea aceasta s'a întemeiat și mitropolia românească a Moldovei, la care mai târziu sau supus și câteva episcopii, înființarea cărora a urmat, mai adeseori din conflictele iscate între metropolit și patriarhul din Constantinopol, cu a cărui învoire se întemeiasă și metropolia din Moldova.

Organizarea bisericii moldovene s'a urmat mai ales sub domnia lui Alexandru cel Bun.

Scaunul mitropoliei se așază în Suceava, unde biserica Mirăuților până azi poartă numele de „mitropolia cea veche“, și păstrează moaștele sf. Ioan cel Nou. Tot sub Alexandru cel Bun s'au înființat episcopii dela Roman și Rădăuți care, a-cesta din urmă, se continuă până azi prin metropolia dela Cernăuți. Pe timpul lui Mihail Viteazul s'a înființat și episcopia de Huși, iar în timpul mai recent, pela a. 1764, din județele Basarabiei mai ales, se întemeiază episcopia Dunării de Jos, a cărei reședință — după răpirea Basarabiei prin Ruși — se strămută la Galați (1870.)

Dintre metropoliții vechi ai Moldovei remarcăm pe Iosif, care a organizat viața monahală; pe Damian, care a luat parte la conciliul din Ferrara și Florența (1450—1452); și pe Teoctist, duhovnicul și inspiratorul lui Ștefan cel Mare, care a pornit un larg curent de cultură în biserica Moldovei.

Convocare.

La adunarea poporală ținândă la 27 Septembrie (ziua Sf. Cruci) în orașul Alba-Iulia la 3 ore d. a.

Subscriși convocăm pe ziua sus scrisă pe Români din comitatul Albei-infer. la

marea adunare în orașul Alba-Iulia. Adunarea se va ține în grădina Popilor, cu următorul program:

1. Constituirea adunării.
2. Vorbiri în cauza votului universal.
3. Propuneri.
4. Conclusele adunării în această cauză.

Alba-Iulia, în 13 Septembrie 1908. Rubin Pațița m. p., avocat, Dr. Ioan Marcic m. p., avocat, Aurel Stoica m. p., inginer, Simion Micu m. p., protopop, Dr. Enea Nicola m. p., medic, George Filip m. p., avocat, Dr. Camil Velican m. p., avocat, Virgil Vlad m. p., farmacist, Ioan Teculescu m. p., protopop, Dr. Rubin Pațița m. p., avocat.

Dela sate.

Inceputul anului școlar în Șeica-mare.

(Urmare.)

Din urmărilor ce are creșterea părintească asupra copiilor, iasă la iveală și puterea școlii de a-și îndeplini misiunea ori neputința ei de a-și face datoria față de școlari. Greșit, de multeori greșit socotesc părinții cari cred, că îndatăce copilul lor a plecat la școală, ei și-au isprăvit datorițele față cu creșterea lui și de acum școala să vadă de el. Neputința școlii de a-și împlini chemarea ori sporal s'ab, la care eșune cu școlarii, își are rădăcina de cele mai multeori în vina societății care o înconjură, în vina oamenilor, a familiei, și nici decum în vina copiilor, cari s'au dovedit de bun material de școală, cari umblă bucuros la școală, iubind societatea copiilor de seama lor, nici în vina învățătorului harnic și cu trageră de inimă. Este deci de datoria noastră să ne dăm seama mai de aproape și de pricinile rele ce stinginesc școala în bunul ei mers. Cu luare aminte să fim, ca după puțină să le delăturăm.

Cea dintâi și poate cea mai rea pricină este creșterea neîngrijită, neglijată, de care au parte copiii înainte de anii școlari și chiar în decursul acestora. Frica de Dumnezeu, prețuirea de sine și de alții, simțul de dreptate și de omenie, simțul de datorie și supunere, sunt în mare măsură neîngrijite de părinți, ori de atâteaori rău arătate prin pilde rele, ce trag după sine. Peste tot duhul în care sunt crescuți copiii e prea liberal, prea destrăbălat, în loc ca să sădească cu de-a dânsul în sufletul lor cea dintâi virtute, ascultarea, dela care atâră toate celelalte.

V'am arătat mai sus povara atâtor rele ce se revărsă pe urmele unei creșteri nesocotite și de aci neputința școlii de a clădi cu trăinicie pe temelia ce s'a pus în casa părintească. Răul mai zace însă și în alte multe pricini. Lipsa de înțelegere a școlii e un mare păcat pentru noi. Auzi vorbe dela un părinte nesocotit, că ce lipsă are copilul meu de școală și carte, căoi doar el tot cu sapa și lopata are să trăiască. Și că nu greșesc în judecata mea îmi dovedește faptul, care nu ne slujește spre cinste, că din o comună fruntașă cum e a noastră, cu o seamă de oameni cu bună dare de mână, nu găsim un singur copil care să iasă dintre păreții strămpi ai satului nostru și să cerceteze școala mai de seamă, cu toate că la o palmă de loc la dreapta și la stânga ne stau deschise gimnasii românești, săsești și ungurești. Nu voi să zic prin aceasta, că tot omul să se trudească a crește din copilul seu „domn“, adecă om care să se ocupe numai cu cartea, dar să ne gândim la puținătatea pământului peste care suntem stăpâni și să ne luăm seama cum să îmbucătește acela când îl împărțim la 5—6 copii și apoi să nu ne mai plângem că suntem săraci, că nu mai adunăm jirezi de grâne și nu ne mai putem umplea coșarele, căoi bine băgăm de seamă, că pământul rămâne același, nu crește, iar oamenii se sporesc mereu. De aceea este de datoria părinților, a da în mâna copiilor și alt meșteșug decât plugul. Multimea ramurilor de meserii și felurite negoțuri ne stau deschise, dar nu cunosc omul nostru, care a îmbrățișat vreunul, pe când străinii se îmbuibă prin tre noi.

Greșit judecă apoi părintele — ca să ne întorcem iarăși la școala noastră — care crede, că școlarul se trimite la școală numai ca să învețe carte. Nu, aici pe lângă carte trebuie să învețe și omenie, lucru pe care puținii părinți îl înțeleg așa cum trebuie, ori din anumite pricini nu vreau să înțeleagă nici atunci, când li-se spune cu dinadinsul, și de aci apoi nevoia atâtor pacosti între părinți și învățătorul, care e chemat să dedea la omenie și bună purtare pe școlari, de aci răsvrătirea unor părinți față cu mijloacele de disciplinare, de îndreptare, folosite de

învățători cu tot dreptul. E adevărat, că astăzi puterea de a crește nu mai e „nu-iaua”, ci cunoașterea felului de dezvoltare a minții, înțelegerea firei proprii a copilului, stăruința, devotamentul și dragostea învățătorului, dar totuși pedepsele nu se pot scoate cu totul din școală, căci sunt firi cărora numai frica le ajută și împin-tenă. Însă părintele neînțelegător restă-meceste muștrările învățătorului, ca ve-nite din ură, și apoi acasă răspunde cu ură și hula despre învățător, și ce e și mai păcătos, o face în fața copiilor, așa că copilul și dacă mai vine la școală, aduce cu sine o seamă de ură și greață (antipa-tie) față de dascăl și abia așteaptă să vie vremea de plecare, în loc să asculte cu băgare de seamă vorbele lui.

Nu mai puțin e o pacoste pentru școală neîncrederea părinților în învăță-tor și peste tot în școală, pe care o soco-tesc ca un fel de sarcină, pentru care tre-bue să-și dea banul agonisit cu sudoare și care le ia copiii și atunci când ar avea lipsă de ei, la lucrul câmpului, ori le ar putea fi de ajutor pe acasă. Mi-a fost dat să bag de seamă cum unii primesc pe în-vățător cu multă încredere și să uită cu privirea ochiului neîncredător la acela, față de care, dacă ar avea deplină încre-dere, ar trebui să se apropie cu sfiala omului ce caută binele copilului său, să-l întrebe din vreme în vreme despre pur-tarea lui în școală, căci părinții sunt da-tori să privegheze, dacă copiii își fac dăto-rii în școală ca și afară de școală, când timpul și-l petrec mai mult sub ochii lor, iar de altă parte să lămurească pe dascăl asupra fii, natura și purtarea lor de acasă, ca să-i poată cunoaște cât mai bine și în aceiași vreme să știe apoi lua măsurile cuviincioase pentru vindecarea (relelor) scăderilor. În lipsa de apropiere și înțe-legere dintre ei (cei doi factori coordinați) se ivesc apoi de atâteaori neînțelegeri, pen-tru cari părintele nesocotit caută să tragă la răspundere pe învățător înaintea șco-larilor, iar acesta pentru purtare necuviin-cioasă în școală îl trage înaintea jude-cății, — părintele e pedepsit, dușmănia prinde rădăcini, în locul îndemnului și a-lipirii către școală se încuibază răceala, izolarea și chiar ura și așa se întâmplă, că odată dintr'o pricină, atâtădată din alta, slăbește legătura dintre părinți și învăță-tor, dintre școală și familie, ori mai bine, societate, și astfel școala se trezește fără sprijinul moral de care ea are nevoie al po-porului, în care cas zadarnică este stră-duința ei în opera de creștere. Ajunge zilei răutătea ei, destul se luptă școala noastră cu nevoile vremilor de acum, pe cari ni-le îngăduie străinii de interesele noastre, grea este lupta pe care trebuie să o poarte școala pentru ajungerea fântei sale, pentru intruparea idealului său în viață, și cu materialismul, adică cu stră-duința societății, a oamenilor de a vâna numai câștig, de ași câștiga numai bani pe orice cale, disprețuind orice alte co-mori ce ni-le putem agonisi pe pământ, deci silințele noastre să meargă într'acolo, ca să ușurăm soarta ei prin ajutorul no-stru ce îl putem da!

O însemnată pedecă, la noi, în spo-rul școlăii e și neștiința ori neputința pă-rinților de a ajuta pe școlari în munca lor acasă. Știm și noi câtă greutate în-timpină învățătorul când are multe mai mare de școlari, cari sunt împărțiți în 5—6 despartăminte, pe cari toate singur trebuie să le supravegheze. Aiurea la străini părinții nu încetează a veni în ajutorul învățătorului luând totdeauna seama co-piilor, ce au de învățat pe ziua urmă-toare, ce lecții nouă le-a dat la școală, ori ce lucrări — teme — au de îndeplinit acasă și după puțină le ajută și ei, îi în-vață. La noi însă ce se dovedește? În locul ajutorului părinții îi opresc dela carte. De câteori mama nu s'abioră cătră copil, că „doar nu ai să te scapi” încă tu „dăsoală”, și în loc să-i îndrume și să-i povățuiască la carte îi îngreunează cu lucru, care nu numai îi departă dela în-vățăre, dar uneori le este spre prea mare greutate. (Va urma.)

Apel.

În ziua de 2/15 Septemvrie a. c. pe la orele 11 din zi un foc năpraznic a is-bucnit în comuna noastră Hurez, com. Făgărașului, care alimentat de vânt în de-curs de 2 ore a prefăcut în scrum și ce-nuse supraedificatelor economice împreună cu nutrețul și toate bucatele alor 16 fa-milii române. — Bietii oameni, cari n'au îmblătit nimic n'au nicio sămânță necesară pentru sămânțatul de toamnă, ear vitele acum asupra ernii sunt condamnate a muri de foame, căci nutrețul fiind puțin, cei neatinți de foc nu pot ajuta cu nimic pe cei nenorociți. — Paguba sucoțită mi-nimal întrece suma de 30 000 coroane, ear asigurați pe sume neînsemnate dela 200—300 coroane sunt numai 5 inși.

În urma acestora subscrișul mă văd îndemnat a face un călduros apel cătră toate inimile generoase și caritabile, cătră băncile noastre românești, instituțiuni culturale, reuniuni agricole etc. a contri-bui fiecare după mijloacele ce le stau la dispoziție cu cât inimă îi va lăsa și a mângăia astfel lipsa și desperarea acestor năpăstuiți ai sorții.....! Ofertele sunt a se trimite pe adresa subscrișului cel mult până în 14/27 Oct. ziua cuv. Paraschiva, — Hramul Bisericii noastre, în care zi subscrișul dă dreptul cu comitetul bise-ricii după dreptate și adevăr la distribui suma încursă între cei băntuiți de foc. Rezultatul apelului se va publica în toate ziarele noastre mai de samă.

Mulțămind înainte tuturor pentru mila, cene vor trimite, rog pe atotputer-nicul Dumnezeu, ca din darurile sale cele bogate să le răsplătească din plin această jertfă.

Hurez, (u. p. Făgăraș.) 8/21 Sep-temvrie 1908.

Dumitru Purice
paroh gr.-or.

NOUTĂȚI.

Din parlament. Eri, Marti, s'a ținut prima ședință a dietei ungare. S'a deschis la orele 12 din zi prin președintele Justh Gyula. S'a stabilit ordinea de zi pentru ședința de astăzi, apoi prim-ministrul We-berle a prezentat bugetul anului vii-tor, în care cheltuielile sunt trecute cu 1,555.572.490 c, iar venitele cu 1,555.577.799 coroane.

Dela congresul sârbesc. Sâmbătă a procedat congresul bisericei gr.-ort. sâr-bești a doua oară la alegerea de patriarh. Voturile au fost date astfel: pentru epis-copul Sevic din Neoplanta 40, pentru epis-copul Nicolici din Pacrat 27 și pentru epis-copul Bogdanovici din Buda 3. Primul a fost proclamat ales, dar imediat a decla-rat, că nu primește alegerea. Eri, Marti, s'a făcut alegerea a treia, cu următorul rezultat: Preșfinția Sa episcopul Bogda-novici din Buda a primit 39 voturi, epis-copul Nicolici 25 voturi. Primul a fost proclamat patriarh ales al bisericei națio-nale sârbești din Ungaria.

Delegațiunile. Prin autograf prea-înalt, publicat în ambele ziare oficiale, dela Viena și Budapesta, delegațiunile sunt convocate pe 8 Octomvrie nou la Buda-pesta.

Congregație în Sibiu. Adunarea generală ordinară de toamnă a comitetu-lui municipal al comitatului Sibiu se va ținea în 5 Octomvrie n. c. la orele 9 di-mineata în sala mare a edificii comita-tens. La ordinea zilei vor fi puse budge-tele comitatului și votarea de dări pentru augmentarea fondurilor comitatense.

Cauțiunea „Luptei”. Procurorul re-geso a oprit 4700 coroane din cauțiunea „Luptei”, pentru acoperirea pedepselor în bani, dictate în multe procese de presă, avute până acum. În urmarea acestui fapt „Lupta” anunță, că în viitor apare numai de cinci ori pe săptămână. Numă-rul de Sâmbătă vine suprimat, însă nu-mai pe scurt timp, până când adevă fun-datorii ziariului vor întregi de nou cau-țiunea.

† Ioachim Trif, paroh în Vărd, după un scurt dar greu morb a încetat din viață Luni în 1/14 Sept. a. c. fiind împărțit cu sf. Taine, în al 39-lea an al etății, 13-lea an al ferioței sale căsătorii și în al 8-lea an al preoției. A fost un păstor de model. Prin stăruința-i de fier, prin zelul său neîntărit pentru binele bisericei și al credincioșilor și-a câștigat simpatia su-periorilor, dragostea și încrederea paro-hienilor săi. Însmormântarea i s'a făcut Mercuri în 3/16 Sept. sub conducerea pro-topresbiterului Ioachim Muntean, asistat de preoții I. Părau, G. Trif, G. Borzea, E. Tărbilă, I. Holerga și I. Radu. Li deplâng: neconsolata-i soție, frați, surori, socrii și conșagenii. Fieci țărâna ușoară și memo-ria neuitată. E. S.

Pentru agitație. Preotul catolic Ka-surek a fost dat în judecată, pentru că de pe amvon a spus credincioșilor sei, că nu sunt datori să subscrie procesul verbal, când leagă căsătorie civilă. Tribunalul și tabla regească au adus sentințe de achit-tare în procesul acesta. Curia regească însă a nimicit ambele sentințe și a jude-cat pe preotul numit la 14 zile închisoare de stat și la purtarea tuturor cheltuielilor, pe motivul, că a agitat în contra legilor existente.

Domnul Iorga e — nedrept. Ceti-torii nostri își aduc aminte, că am publi-cat răspunsul artistului nostru dramatic Za-harie Bârsan la învinuirile domnului Iorga, cu rezervele, că „nu aprobăm tonul în care își face domnul Bârsan apărarea și în care vorbește cu dl Iorga, pentru că îndreptă-țirea și competența dlui Iorga de a vorbi în chestii culturale-românești nu i-o poate con-testa nimeni”. Nime nu va zice, că pro-cedura noastră nu a fost corectă și pre-venitoare față de dl Iorga. Cu toate ace-stea, dl Iorga ne onorează rezervele cu următoarea notiță publicată în „Neamul Românesc” numărul ultim: „Și „Telegraful Român” tipărește mojiile lui Zaharie Bâr-san. Tipărește lor arată valoarea morală a ziariului respectiv”. Credem, că cetitorii no-ștri vor fi de acord cu noi, când consta-tăm, că dl Iorga de astădată iarăși a fost pripit și nedrept în judecată.

Ministrul cultelor și al instrucției publică a aprobat cu rezoluția dela 12 Septemvrie a. c. Nr. 103.632 manualul Ele-mente de Geografie și constituție pentru cursul primar de R. Vuia, apărut în tipog-rafia diecezană din Arad. Prețul 60 fil.

„Munca” se va numi o nouă revistă de specialitate pentru meserii, industrie, comerț și economie, care se va tipări în Sebeșul săsec. Va apărea de trei ori pe lună și va costa 3 coroane pe jumătate de an.

Al 135-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a sol-vit ajutorul statutar după răposatul mem-bru Iosif Roth, fost muzicant.

Acesta este al 135-lea cas de moarte în sinul Reuniunii române de înmormân-tare sibieni.

La „Reuniunea română de agricul-tură din comitatul Sibiu” au fost pri-mii membri ordinari următorii: Nicolae Zigre, secretar metropolitan în Sibiu; Co-muna bisericească Cărpeneș, comuna poli-tică Cărpeneș; D. Crăciun, primar, Ioan Dăru N-192 și Ioan Nicoară N-102, ec, toți din Cărpeneș și Ioan Dragomir, co-merciant din Gărgova.

Casuri de ciumă. În Triest s'a în-bolnăvit un pilot de pe vaporul „Francisc Ferdinand” și a murit, prezentând simpto-mele suspecte de ciumă. S'a bolnăvit nu-mai decât și al doilea marinar, sub ace-leași simptome. S'a constatat în ambele ca-suri ciuma bubonică. Vaporul venise din Bombay.

Femeile din Rusia nu mai sunt pri-mite la universitate. Consiliul de ministri a autorizat pe ministrul de culte și in-strucțiune publică, se respingă orice cerere de a fi admise femei la studii universitare.

Colera. În Petersburg grasează me-reu colera. Câte treisute de persoane se bolnăvesc la zi, dintre cari cam a treia parte mor. Românii a luat toate măsurile necesare, ca boala să nu treacă și pe te-ritoriul ei.

Constituire. Societatea elevilor dele institutul pedagogic gr.-cat din Blaj, în ședința ținută în 13 Sept. 1908, sub con-ducerea dlui prof. Aurel B. Gajia, s'a con-stituit în modul următor: Conducător: Au-rel B. Gajia; preșident: Mihail Popa cu-rs. IV; secretar: Ioan Moldovan jun.; notar: Iuliu Moldovan c. IV.; casar: Teodor Pop c. III.; controlor: Alexandru Bratu c. II.; bibliotecar: Petru Talbure c. IV.; vice bibl.: Ioan German c. III.; arhivar: Iacob Andone c. IV.; vice arhivar: Ale-xandru Toma c. III.; cond. de cor.: Trai-an Văpian c. IV.; membri în comisia li-terară: Nicolae Jurca, Ioan Metea, Augu-stin Andone, c. IV; Nicolae Mărgineanu și Dumitru Mărgineanu c. III; Vasile Ga-jia și Nicolae Tănase c. II; și Emil Su-ciu c. I.

La fondul „episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelor meseriași”, la stăruința clericului Ioan Dandea, din cursul III teol. au dăruit următorii elevi ai seminarului „Andreian” și anume: din cursul I teologic: Traian Mihailă, Ioan Popu, câte 50 bani; Ilarion Filipescu, N. N. câte 40 bani; George Mija, Simeon Turtea, Ioan Budu, câte 20 bani; Vasile Petrașcu, 30 bani; din cursul II teologic: Nicodim Cristea, Ioan Bărbat, Ioan Evi-țian, câte 20 bani; Eugen Muntean, 22 bani; Ioan Manta, Bucur Buzdugan, câte 40 bani; din cursul III teologic: Romul Perian, Ioan Dandea, câte 40 bani; din cursul I pedagogic: Nicodim Nicola, George Pelinciu, câte 20 bani; Traian Mandocă, Dionisie Herlea, câte 40 bani; din cursul II ped.: Victor Tansoiu, 40 bani; Ioan Dinu, 30 bani și din cursul III ped.: Izidor Turcea, 40 bani, s'au în total 7 cor. 42 bani. — Laudă lor!

Mulțămită. Domnul T. Benchea, co-merciant în Cornățel, a binevoit a dona bisericii gr.-ort. rom. din Marpod ruinată prin furtuna ne mai pomenită ce s'a des-cărat asupra comunei Marpod la 3/16 Aug. e. c. 500 țigla, pentru a putea fi de nou acoperită. Pentru acest dar, comite-tul bisericesc îi aduce și pe această cale mulțămită.

La toți ne trebuie la timp mijloace de întărire, căci munca e obositoare. Un eminent mijloc întăritor e „Emulsiunea lui Scott”, care în special e pregătită din unsoare de ficat și totuș e gustoasă și ușor de mistuit, chiar și pentru cel mai slab stomach. Emulsiunea lui Scott se află în toate farmaciile.

Cărți și reviste.

„Luceafărul” Nr. 18, a apărut cu următorul sumar: Ota. Goga: Coseșul (poe-zie). Al. Cazaban: Tizul domnului direc-tor. Ioan Borgia: Sămănător (poezie). Oct. C. Tăslăuanu Asociațiunea: IV. Reprezen-tațiile. V. Expozițiile. VI. Monografia Să-lagiului. Victor Eftimiu: În țințirim de suflete (poezie). G. Rotică: Doi tovarăși (poezie). Victor Eftimiu: Așteaptă frunzele să cadă (poezie). O. C. T.: Societatea pen-tru fond de teatru român. O. A. Tăslăuanu: Synnöve Solbakken de Björnsterne Björn-son (trad.) Cronică: Sculptorul Ioan Ior-dănescu. Conferențele „Asociațiunii”. Za-harie Bârsan la Sibiu. Saphir. Anuarul XI. al Societății pentru fond de teatru român pe anul 1906—7. Cultură și conferințe. Știri. — Poșta Redacției. — Bibliografie. Ilustrațiuni: Adunarea generală a Asocia-țiunii din Șimleu: Corul teologilor din Gherla. Șt. Luchian: Ursarii. Al. Liuba: Bustul d-nei Sofia Verzar n. Ivacicovici din Oravița; D-soara Gabriela Fitz din Oravița. I. Iordănescu: Grijă de mâne; Fericirea unei tinere mame. Dr. Ioan Mihu. Expoziția meseriașilor din Blaj: Tipogra-fia arhidiecezană și secția industriei cas-nice; industria agricolă și cojocăritul; Secția cojocăritului și blănăritului.

„Numai în cruce este mântuire”. Acesta e titlul unei carticele cu șapte pre-dici pentru postul mare, pe care preotul gr.-cat. român Nicolae Popa a tradus-o în românește și a pus-o sub tipar. Abona-mente primește traducătoriul, în Decănești, posta ultimă Drageske comitatul Bihoru-lui și librariul Vidor Manó, în Oradea mare. Exemplariul costă 1 cor. 50 bani.

Probleme teatrale, de Horia Petra-Petrescu, retipărire din anuarul XI al so-cietății pentru crearea unui fond de teatru român, Brașov 1908. Studiu compus cu diligență și pricepere, și scris într'o limbă corectă românească.

Septuaginta și textul evreesc al te-stamentului vechiu în biserica ortodoxă. Studiu public, de protopresbiterul Simeon Popescu profesor, București 1908. Distin-sul autor, binecunoscut pe terenul litera-turei bisericești, arată în broșura aceasta deosebirea ce există întră bibliaromânească publicată de biserică și biblia răspândită de societatea biblică britanică. Deosebire mai ales în fond, isvorită de acolo, că s'a luat de basă textul evreesc al bibliei, nu cel grecesc, acceptat de biserică noastră. Propune deci, ca la facultatea teologică din București să se propună esageza te-stamentului vechiu după textul grecesc al septuagintei, nu după cel evreesc, și ca teologilor să li se impună, că în tratatele lor științifice teologice se utilizeze numai textul septuagintei, în original, ori în tra-ducerea făcută de biserică. Interesanta broșură se vinde cu 60 de bani exemplariul.

Teatru unguresc.

Mercuri: Ördög, comedie.
Joi: Le a férjakkal, farsă.

Pentru a lucra contra Anemiei

folosiți emulsiunea lui SCOTT care îmbogă-țește sângele și formează repede carne solidă și sănătoasă.

Emulsiunea lui SCOTT are tot atât efect la tineri cât și la bătrâni. Îmbunătățirea repede Vă va surprinde și mulțumi și o încercare Vă va convinge, cum a convins mii de oameni în decursul celor 32 ani trecuți. 2 (270) 1—5
Prețul sticlei originale cor. 250.
Se găsește în toate farmaciile.

Veritabil număr
cu această marcă
— Pescarul — cu
semnul garanției
al experienței
lui SCOTT.

PUBLICARE.

Conform §-ului 10 din statutele subsemnatului institut aducem la cunoștință, că proprietarii acțiunilor cu Nr.ii 8354, 8355 și 11584 nici după 6 săptămâni socotite dela publicarea ultimă, făcută în ziarele oficiale ale institutului nostru, nu au plătit prețul acțiunilor, deci titlul provizoriu, respective dreptul de optare insinuat, referitor la acțiunile cu Nr.ii de mai sus, prin aceasta se declară de anulat. Sibiu, în 18 Septembrie 1907.

**Direcțiunea Institutului
de credit și de economii
„ALBINA“.**

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului învățătoresc din comuna **Cerghidul-mare** se publică concurs nou — pe baza ord. consistorial din 28 August a. c. Nr. 10,032 Școl. — cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Salariul împreună cu acest post este de 600 cor., și anume 550 cor. din repartitie iară 50 cor. din venitul cantoral, cuartir și grădină, eventual bani pentru cuartir.

Cel ales are să ocupe deodată cu postul învățătoresc și postul cantoral.

La caz, când comuna nu ar putea întregi salariul la minimul legal — conform art. de lege XXVII din 1907 — din mijloacele bisericești — îndată după ocuparea postului se va înainta rugare pentru ajutorul de stat.

Cuincuenalele se compută numai dela instituirea definitivă la această școală.

Reflecții la acest post au a se prezenta în vreo Duminecă ori sâmbătoare în comună spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, și a-și așterne rugărilor instruite conform legii în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul sus indicat.

Învățătorul este îndatorat a ține prelegere cu școlarii de repetiție, a instrui elevii în cântările bisericești și a cânta cu ei răspunsurile la liturghie și a ocupa elevii cu grădăritul.

Murăș-Oșorheiu, 4/17 Septembrie 1908.
Oficiul protopresbiterial gr.-or.

Stefan Russu
protopr.

Nr. 278—1908. [265] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile confesionale gr. or. române din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul **Hațegului** se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Federi-Fizești post ambulant, salariu 600 cor. din repartitie dela popor, cuartir și lemne de foc.

Grid, salariu 300 cor. din repartitie dela popor, iar pentru întregirea până la 600 cor. se va cere ajutor de stat, cuartir și lemne de foc.

Luncani, salariu 600 cor. din repartitie dela popor, cuartir și 4 stângini lemne de foc, din cari însă se va încălzi și sala de învățământ.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi să înainteze cererile concursuale, provăzute cu documentele necesare subscrisului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Cei aleși vor avea să instruiască și elevii din școala de repetiție și să cânte în sf. biserică.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Hațeg, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 803/1908. [266] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr.-or. română din **Șomărtin**, protopresbiteratul Agnietei, se scrie prin această concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 600 cor. salariu solvabil în rate lunare anticipative, anume: 410 cor. dela stat, 190 cor. din repartitie, cuartir în edificiul școlii și lemnele necesare de foc.

Alesul învățător va avea să propună religia, să țină școală de repetiție și să cânte în Dumineci și sâmbători cu tinerimea școlară cântările liturgice.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă cererile instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial și să se prezinte în vreo Duminecă ori sâmbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, în 28 August v. 1908.

Oficiul protopresbiterial:

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 10036 Școl.

[269] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din comuna **Pianul superior**, protopresbiteratul Sebeșului, se scrie concurs din oficiu, pe lângă emolumentele uzuale. Cererile de concurs sunt a se trimite oficiului protopresbiterial concernent până inclusive 15 Septembrie v. a. c. Cuincuenalele se compută dela ziua intrării în oficiu.

Sibiu, din ședința cons. arh. ca senat școlar, ținută la 28 August v. 1908.

Consistoriul arhidiecezan.

Se caută

o bună menajeră

(vârsta între 25—30 ani) la un domn singur, care locuiește la moșia sa în **România. Condițiuni favorabile; iar pentru deslușiri a-se adresa la administrația ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Str. Măcelarilor 45.**

(258) 4—5

Aviz de târg timișan.

Târgul de țară din anul curent dela Sf. Mihai se va ține din 24 Septembrie până inclusive 28 Sept. 1908.

Mânarea a tot felul de vite în târg e permisă din 24 Septembrie, Joi la orele 5 dimineața.

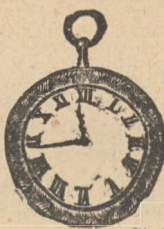
Timișoara, 1 Sept. 1908.

Căpitanatul suprem orașenesc:

Francisc Beé

(268) 2—2

căpitan suprem.

Vă rog
convingeți-Vă!
Imposibil
mai ieftin!

Un orologiu de buzunar,
remontoir de nichel,
punctuos (fără cilindru) cu sistem Roskopf-Patent, bogat gravat, cu lanț elegant și bine argintat, cu prețul bagatel de numai [272] 2—10

cor. 3-50, 3 bucăți cor. 9-50.

Garantie 3 ani, trimite prin ramburs sau contra trimiterii banilor prin mandat, firma

Michael Horowitz

Casă de export „Cracovia”, Ditelg. Nr. 57/50.

Cataloge bogat ilustrate gratis și franco.

Făina lactată NESTLÉ

Este dovedită după o lungă experiență cafoarte bună pentru copii sănătoși și bolnavi cât și pentru bolnavii de stomac. Impedică și înlătură vărșăturile, diareea, catarul intestinelor — Broșura „Îngrijirea Copiilor” se poate avea gratuit de la **NESTLÉ, Viena I. Biberstrasse 11.**

(214) 6—10

APĂ MINERALĂ PHŌNIX DIN BUZIĂȘ

Arată un rezultat frapant la suferințe de rărunchi și beșică.

Plăcută, puțin acrie, bogată în acid carbonic, lipsită de fier.

Ca apă de masă extraordinară de recreatoare.

Vindecă, împrospetează. **Recomandată de medici.**

Folosită la cură a dovedit efecte excelente la morburii de rărunchi și beșică, la catar cronic de rărunchi, peatră, precum și la catarale ale secrețiunii. — Prospekte trimite la cerere administrația

Direcțiunei băilor lui CARL ALBRECHT în Buziasfürdő.

(286) 85—100

Ad Nr. pp. 840/908.

[271] 2—3

Concurs repetit.

În urma Veneratului ordin consistorial din 20 Maiu a. c. de sub Nr. 5901 Bis. prin această se scrie concurs repetit pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Vălcăul ung.** aparținătoare acestui tract protopresbiterial, cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreună cu acest post, sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, în termenul sus indicat subsemnatului oficiu, și cu prealabila încunoștințare a acestuia, a se prezenta în vreo Duminecă sau sâmbătoare la biserică, spre a fi cunoscut din partea alegătorilor.

Cluj, 26 August 1908.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresb.

Nr. 665.

[273] 2—3

Concurs nou.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a II-a **Rod**, protopresbiteratul Mercurei, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” la ordinul consistorial Nr. 5088 B.

Venitele sunt cele arătate în coala B. pentru întregirea dotării preoțești din partea statului.

Doritorii a ocupa acest post să trimită concursele lor cu documentele recerute la oficiul subscris, având a se prezenta în parohie după prealabila încuviințare a subsemnatului.

Mercurea, 1 August 1908.

Oficiul protopresbiterial greco-oriental al Mercurei.

Avram S. Pecurar
protopresbiter.

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui **Anton Dreher A. G.**

în **Köbánya (Steinbruch)**

se recomandă cu înzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 87—

Sibiu — Nagyszeben.

Săpun de lapte de lilie

Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele.

[69] 28—40

Panorama originală a lumii.

(Filiala Pasagului Berlinez).

Piața mare Numărul 9

lângă palatul lui Brukenthal.

Intrare și privire în orice timp al zilei
dela 9 oare dimineața până la 1/2 10 seara.

De Luni în 21 Septemv. până Duminecă în 27 Septemv. 1908:

**O interesantă și comoadă călătorie pe mare mijlocie
cu Yacht-Thalia de plăcere.**

Prețuri de intrare: Pentru oameni mari 40 b., copii, școlari și soldați 20 b., Blocuri cu 6 bilete cor. 180, Blocuri pentru școlari a 7 bilete cor. 1.—, Mercurea și Sâmbăta până la 5 oare intrare cu 12 b. pentru copii și elevii tuturor institutelor. Bilete pentru societate 100 bucăți cor. 25.—.

(235) 5—

In fiecare săptămână altă serie.
Serile odată predate nu se repetază.

La

Librăria arhidiecezană

se află de vânzare:

Adam I., Constanța pitorească . 2—
Brediceanu, Doine și cântece caet I/II 4—
Brediceanu, Jocuri caet I/III . . . 4—
Sandu-Aldea, Pescar de Islanda 1-50
„ Sfatul unui plugar luminat I —50
Vlahuță, Din trecutul nostru . . 3-50
Cărțile pentru școlile populare după catalog separat.